

ITEΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**ΕΛΙΔΕΚ**
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Δελτίο Τύπου

Επιστημονική διαδικτυακή Ημερίδα **Ο θεσμός των Πανελληνίων Καλλιτεχνικών Εκθέσεων 1938-1987**

15 Οκτωβρίου 2021
ώρα 10.00 – 21.00

σύνδεσμος του Zoom για την εγγραφή στο Webinar

<https://us02web.zoom.us/meeting/register/tZUudO2srz0rEtCWS4q9J09s7SXtbdoif8U9>

σύνδεσμος για το Live Streaming στο Youtube

<https://youtu.be/olya6h-lsxw>

Ο σημαντικότερος ελληνικός εκθεσιακός θεσμός στη διάρκεια του 20ού αιώνα υπήρξε δίχως άλλο αυτός της Πανελληνίας Καλλιτεχνικής Έκθεσης, ο οποίος ωστόσο, παρά τη θεμελιώδη σημασία του για την ιστορία της ελληνικής τέχνης, παραμένει μέχρι σήμερα σχεδόν ολοκληρωτικά αδιερεύνητος.

Η Πανελλήνια ιδρύθηκε το 1938 από τη Δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου και λειτούργησε, υπό την κρατική αιγίδα και χρηματοδότηση, αρχικά ως ετήσια έκθεση το 1939 και 1940, ενώ μετά την Απελευθέρωση συνέχισε τη λειτουργία της πάντα στο Ζάππειο Μέγαρο, ως θεσμός υψηλού κύρους με κάποια τακτική περιοδικότητα μέχρι τα πρώτα χρόνια της Μεταπολίτευσης (1948, 1952, 1957, 1960, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975). Από τη δεκαετία του 1980 ωστόσο, η δυναμική ανάπτυξη και ο γενικότερος εκσυγχρονισμός του πεδίου της τέχνης στην Ελλάδα ανέδειξαν τον αναχρονιστικό χαρακτήρα του θεσμού και επέφεραν τον αναπόφευκτο μαρασμό του που επισφραγίστηκε με την τελευταία διοργάνωση της Πανελληνίας του 1987 στο εκθεσιακό κέντρο του ΟΛΠ.

Στις δεκαπέντε (15) Πανελλήνιες Καλλιτεχνικές Εκθέσεις παρουσιάστηκαν συνολικά 11.579 έργα 2.021 καλλιτεχνών (ζωγράφων, γλυπτών, χαρακτών, κεραμιστών, διακοσμητών, αγιογράφων). Η κρατική υποστήριξη, η περιοδική συμμετοχή όλων σχεδόν των καταξιωμένων Ελλήνων καλλιτεχνών, η αίγλη του Ζαπείου Μεγάρου και η αθρόα προσέλευση του φιλότεχνου κοινού, όπως επίσης και η πληθώρα των τεχνοκριτικών που δημοσιεύονταν στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, επέβαλλαν τις Πανελλήνιες Εκθέσεις ως τον σημαντικότερο εκθεσιακό θεσμό που λειτουργούσε σε τακτική βάση για μισό περίπου αιώνα.

Η Ημερίδα αποσκοπεί στο να αναδείξει τη διττή σημασία του θεσμού των Πανελληνίων Εκθέσεων, τόσο ως μηχανισμού καθιέρωσης και παραγωγής συμβολικού κεφαλαίου για τους

ITEΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**ΕΛΙΔΕΚ**
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

καλλιτέχνες (μέσω των κριτικών επιτροπών, των βραβείων, των κρατικών αγορών έργων κ.λπ.), όσο και ως μηχανισμού ιδανικής (δίχως μεσολαβητές) αγοράς έργων τέχνης. Στόχος της είναι επίσης να αναλύσει τον τρόπο που αυτός ο θεσμός δόμησε το πεδίο των εικαστικών τεχνών στην Ελλάδα, να εντοπίσει τις κύριες τεχνοτροπικές τάσεις που φιλοξένησαν οι Πανελλήνιες Εκθέσεις, τις ιδεολογικές και αισθητικές αντιθέσεις που αναδείχθηκαν καθοριστικές στη διάρκειά της, καθώς και τις συνακόλουθες εσωτερικές οργανωτικές αντιπαραθέσεις μεταξύ των καλλιτεχνών και των κρατικών αξιωματούχων για τον έλεγχο της διοργάνωσης και τέλος να ανασυνθέσει και ερμηνεύσει την πολυφωνική υποδοχή των έργων από τον τεχνοκριτικό λόγο.

Η Ημερίδα διοργανώνεται στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος με θέμα: «Ο θεσμός των Πανελληνίων Καλλιτεχνικών Εκθέσεων, 1938-1987», που διευθύνει ο καθηγητής Ευγένιος Μαθιόπουλος σε συνεργασία με τους ιστορικούς της τέχνης Λευτέρη Σπύρου, Σπύρο Μοσχονά και Αφροδίτη Κουκή. Το Ερευνητικό Πρόγραμμα υλοποιείται από το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών (Ι.Τ.Ε.) με χρηματοδότηση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. («1η Προκήρυξη ερευνητικών έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για μέλη ΔΕΠ και Ερευνητές/τριες και την προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας», Α.Π. 452/01.12.2017),

Στην Ημερίδα συμμετέχουν με ανακοινώσεις οι:

Ευγένιος Δ. Μαθιόπουλος

Καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Κρήτης, συνεργαζόμενος ερευνητής Ι.Μ.Σ. (Ι.Τ.Ε.).

Λευτέρης Σπύρου

Μεταδιδακτορικός ερευνητής, συνεργαζόμενος ερευνητής Ι.Μ.Σ. (Ι.Τ.Ε.).

Αφροδίτη Κουκή

Υποψήφια Διδάκτωρ Ιστορίας της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Κρήτης, συνεργαζόμενη ερευνήτρια Ι.Μ.Σ. (Ι.Τ.Ε.).

Άννυ Μάλαμα

Επιμελήτρια εκδόσεων στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Ε.Μ.Σ.Τ.).

Αρετή Αδαμοπούλου

Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Αλέξανδρος Τενεκετζής

ΣΕΠ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Μεταδιδακτορικός ερευνητής, Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Άρτεμις Ζερβού

Επιμελήτρια, Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου.

Δημήτρης Παυλόπουλος

Καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Άνη (Αναστασία) Κοντογιώργη

Επίκουρη Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Σπύρος Μοσχονάς

Μεταδιδακτορικός ερευνητής, συνεργαζόμενος ερευνητής Ι.Μ.Σ. (Ι.Τ.Ε.).

Γιάννης Μπόλης

Προϊστάμενος Τμήματος Σύγχρονης Γλυπτικής, MOMus-Μουσείο Άλεξ Μυλωνά.